

การบริหารองค์การแห่งความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
ของกลุ่มอุตสาหกรรมเหล็กในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
Managing an organization with social and environmental responsibility
sustainable of the steel industry in the Stock Exchange of Thailand

ลลิลพร ยงวงศ์ไพบูลย์
Lalinporn Yongvongphaiboon
มหาวิทยาลัยสยาม
Siam University, Thailand
E-mail: lalin.yongvong@gmail.com

Received: February 5, 2023

Revised: April 5, 2023

Accepted: April 18, 2023

บทคัดย่อ

วิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อตรวจสอบและประเมินรูปแบบของการพัฒนาการจัดการความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมสำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมเหล็กในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอย่างยั่งยืน 2) เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมสำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมเหล็กในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาวิจัยแบบผสมผสาน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญสำหรับการพัฒนารูปแบบ จำนวน 18 คน และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญสำหรับการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ จำนวน 9 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาการจัดการความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการสร้างคู่มือการพัฒนาการจัดการความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม สู่การปฏิบัติได้จริงมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการนำจัดการความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม พบว่า รูปแบบการพัฒนาการจัดการความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน มีขั้นตอนดังนี้ 1) เลือกตัวอย่างรูปแบบการจัดการความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน 2) ศึกษาและกำหนดบริบทองค์กร และเงื่อนไข ที่มีอยู่ขององค์กร 3) จัดทำกลยุทธ์องค์กรตามองค์ประกอบ 8 องค์ประกอบ 4) การนำกลยุทธ์ที่ได้กำหนดไว้ตามองค์ประกอบมาปฏิบัติ 5) การควบคุมและประเมินผลตามองค์ประกอบทั้ง 8 องค์ประกอบที่ได้กำหนดเป็นกลยุทธ์ และ จากนั้นนำผลตอบรับไปพัฒนา และปรับปรุง 6) หากองค์กรได้มีการประเมินผลแล้วยังไม่เป็นที่น่าพอใจ หรือยังไม่เข้าเกณฑ์ กำหนดให้กลับไปวิเคราะห์กลยุทธ์ใหม่ 7) หากประเมินผลแล้วเป็นที่น่าพอใจ หรือเข้าเกณฑ์กำหนดแล้วองค์กรจะ สามารถพัฒนาและดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อความยั่งยืนต่อไป

คำสำคัญ: การบริหารองค์การ, ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม, กลุ่มอุตสาหกรรมเหล็ก, ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

Abstract

The objectives of this research were 1) to examine and evaluate the model of sustainable social and environmental responsibility management development for the steel industry in the Stock Exchange of Thailand; Steel Industry Group in the Stock Exchange of Thailand. The researcher used a mixed research method. Data were collected using a questionnaire with a group of 18 experts for model development and an in-depth interview with nine experts to check the suitability and feasibility of the model: Frequency distribution, percentage, mean, and standard deviation.

The research results were as follows: 1) the evaluation of the social and environmental responsibility management development model found that the overall level was at the highest level. The results of creating a manual for the development of social and ecological responsibility management 2) The results of the analysis of recommendations for the implementation of social and environmental responsibility management found that the development model for sustainable social and environmental responsibility management The steps are as follows: 1) Select a model for sustainable social and environmental responsibility management. 2) Study and determine the organization's organizational context and existing conditions. 3) Prepare the organizational strategy according to the eight elements. 5) Controlling and evaluating the results according to the eight elements defined as strategies and then using the feedback to develop and improve. 6) If the organization has evaluated and is not satisfactory or not yet qualified required to go back and analyze the strategy again. 7) If the evaluation is satisfactory or meets the specified criteria, the organization will be able to develop and operate continuously for further sustainability

Keywords: Organization Management, Social and Environmental Responsibility, Steel Industry Group, Stock Exchange of Thailand

บทนำ

แนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร หรือ CSR: Corporate Social Responsibility ที่เรียกกันสั้น ๆ ว่า “ซีเอสอาร์” นั้น เป็นแนวคิดที่พูดถึงเรื่องการดำเนินธุรกิจควบคู่ไปกับการใส่ใจและดูแลรักษาสังคมและสิ่งแวดล้อมภายใต้หลักจริยธรรมการกำกับดูแลกิจกรรมที่ดีและการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการเพื่อนำไปสู่การดำเนินธุรกิจที่ประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน และเป็นแนวคิดที่ได้รับการยอมรับอย่างมากจากองค์กรชั้นนำในระดับสากลที่ได้นำไปปฏิบัติอย่างกว้างขวางโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มองค์กรหรือบริษัทเอกชนถือเป็นผู้นำในการเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการดูแลประโยชน์สาธารณะของโลก การสร้างคุณค่าแห่งความดี ไปสู่มิติของการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่มีความยั่งยืนได้มากกว่า

ภาครัฐ ที่มีบทบาทหน้าที่ในการให้การสนับสนุนและกำหนดมาตรการรองรับสนับสนุนแนวคิดนี้ (วรพรรณ เอื้ออาภรณ์, 2557)

โดยแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ถือเป็นการดำเนินกิจกรรมภายในและภายนอกองค์กรที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมทั้งในองค์กรและในระดับใกล้และไกล ด้วยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในองค์กรหรือทรัพยากรจากภายนอกองค์กร ในอันที่จะทำให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุข การเชื่อมโยงถึงการสร้างคุณค่าร่วมกันระหว่างภาคธุรกิจกับสังคมและชุมชน เข้าด้วยกันผ่านกลยุทธ์ต่าง ๆ ทำให้เกิดความแข็งแกร่ง ยั่งยืนในองค์กรธุรกิจและสังคมพร้อม ๆ กัน โดยเน้นให้องค์กรเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนการดำเนินงาน เป็นการแบ่งปันหรือเอื้อประโยชน์ระหว่างองค์กรธุรกิจและสังคม เพื่อให้เกิดความสำคัญในด้านการแข่งขันและการทำกำไรแก่องค์กรอันจะเชื่อมโยงกับความเจริญและการสร้างคุณค่าเพิ่มใช้แก่สังคมและผู้ถือหุ้นในทางที่ดีไปด้วยกัน (เรวัต ตันตยานนท์, 2558)

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้จัดโครงสร้างกลุ่มอุตสาหกรรมของบริษัทจดทะเบียน เพื่อให้บริษัทที่ประกอบธุรกิจใกล้เคียงกันได้อยู่ในหมวดเดียวกัน และให้เกิดความเหมาะสมในการเปรียบเทียบระหว่างกันและเป็นข้อมูลด้านการลงทุนได้อย่างเหมาะสม โดยแนวทางการจัดกลุ่มนั้นให้สามารถสะท้อนประเภทธุรกิจของบริษัทจดทะเบียนได้ชัดเจน และสะท้อนให้เห็นถึงอุตสาหกรรมของประเทศได้มากขึ้น ประกอบด้วย 26 บริษัท (มหาชน) ในกลุ่มอุตสาหกรรมหลัก โดยโครงสร้างของอุตสาหกรรมหลักสามารถแบ่งได้เป็นสามขั้นตอนคือ ขั้นต้น ขั้นกลาง และขั้นปลาย โดยที่อุตสาหกรรมหลักขั้นต้นนำเอาวัตถุดิบคือสินแร่เหล็ก มาถลุงเป็นวัตถุดิบพื้นฐานเพื่อส่งต่อให้อุตสาหกรรมขั้นกลางนำไปแปรรูปอีกทอดหนึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ขั้นกลาง ซึ่งอุตสาหกรรมขั้นปลายจะนำไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์สำเร็จ ได้แก่ เหล็กเส้น เหล็กถวด เหล็กแผ่น เป็นต้น (สถาบันเหล็กและเหล็กกล้าแห่งประเทศไทย, 2560)

ภายใต้การกำกับดูแลบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ได้ส่งเสริมให้บริษัทไม่ละเลยประโยชน์และผลกระทบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม และผู้มีส่วนได้เสีย และไม่มุ่งเน้นการกำไรทางธุรกิจเพียงอย่างเดียว หรือประโยชน์เฉพาะบุคคลบางกลุ่ม ภายใต้แนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility : CSR) ซึ่งเป็นแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจไปพร้อมกับการดูแลสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อนำไปสู่ความดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน จากกระแสเรื่องของการรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจนั้นพบว่าการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility: CSR) นั้นไม่เกิดความยั่งยืนที่แท้จริง (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2550)

ลักษณะปัญหาของการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรต่าง ๆ ในประเทศไทย ส่วนใหญ่ยังไกลจากความยั่งยืน ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ลักษณะแรกองค์กรใช้กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อการประชาสัมพันธ์องค์กร องค์กรที่ทำ CSR ด้วยเหตุผลนี้ส่วนใหญ่จะเน้นการทำกิจกรรมในรูปแบบของการจัด event ต่าง ๆ เช่น การแจกของให้ผู้ประสบภัย การให้ทุนการศึกษาแก่เด็กยากไร้ การจัดระดมทุนเพื่อช่วยซื้ออุปกรณ์การศึกษาให้เด็กในชนบท เป็นต้น โดยจะเน้นการประชาสัมพันธ์ว่าธุรกิจได้ทำกิจกรรมเพื่อสังคมผ่านสื่อต่าง ๆ ควบคู่ไปด้วย แต่เมื่อกิจกรรมสิ้นสุดถือเป็นการเสร็จสิ้นภารกิจ ปัญหาสังคมไม่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ลักษณะที่สองใช้เพื่อพัฒนาชื่อเสียง ภาพลักษณ์ และตราสินค้า (Brand) ขององค์กร การดำเนินงาน CSR ด้วยแรงจูงใจในลักษณะนี้ มีจุดประสงค์คล้ายกับข้อแรก แต่แตกต่างกันที่ ประเภทหลังจะเน้นการดำเนินกิจกรรมที่ต่อเนื่องมากกว่า มักเป็นโครงการในระยะยาว เพื่อหวังผลที่จะได้รับในระยะยาว

(เรวัต ตันตยานนท์, 2558) เช่น การจัดติวนักเรียนที่จะสอบเข้ามหาวิทยาลัยโครงการเน้นการให้ทุนการศึกษา และให้บัณฑิตกลับไปทำงานพัฒนาท้องถิ่นของตน เป็นต้น ซึ่งบริษัทก็จะได้ทั้งการประชาสัมพันธ์และการเข้าไปช่วยเหลือหรือแก้ปัญหาบางอย่างในสังคม โครงการในลักษณะนี้ให้ประโยชน์ต่อเนื่องมากกว่าในลักษณะแรก แต่ก็ยังไม่ได้ส่งผลให้เกิดการแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืน เพราะไม่ได้มีกลไกที่รับประกันความต่อเนื่องในระยะยาวของกิจกรรมและลักษณะสุดท้ายคือใช้เพื่อลดความเสี่ยงในการทำธุรกิจ มักเป็นองค์กรที่การดำเนินธุรกิจอาจส่งผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อมค่อนข้างสูง ทัศนคติหรือความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อบริษัท จึงมีผลอย่างมากต่อการยอมให้บริษัทดำเนินธุรกิจในพื้นที่นั้นได้ หากบริษัทถูกต่อต้านจากชุมชนจะทำให้การดำเนินงานของบริษัทเป็นไปด้วยความยากลำบาก และหากเกิดการต่อต้านในจุดหนึ่งก็จะเกิดการขยายไปยังจุดอื่นตามมา (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2550)

ผู้บริหารจึงพยายามอย่างยิ่งที่จะทำให้บริษัทเป็นที่ยอมรับจากสังคม ลักษณะกิจกรรม CSR มักจะดำเนินการในพื้นที่ที่บริษัทตั้งอยู่หรือดำเนินงานอยู่ เช่น การบริจาคเงินให้ชุมชน การจัดทำโครงการพัฒนาชุมชน การพัฒนาอาชีพของชาวบ้านในชุมชน การฟื้นฟูสภาพแวดล้อมในชุมชน การจ้างคนในชุมชนให้ทำงานในโครงการที่บริษัทริเริ่มขึ้น เป็นต้น

การดำเนินธุรกิจ เพื่อให้บรรลุการประยุกต์ใช้กลยุทธ์ธุรกิจคู่สังคมเพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันนั้น ต้องมีการประกอบกิจการด้วยความดูแลใส่ใจต่อผู้มีส่วนได้เสีย เศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างมีคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณ ตลอดจนมีธรรมาภิบาล เป็นเครื่องกำกับให้การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใส และยุติธรรม มีความตระหนักถึงผลกระทบทางลบต่อเศรษฐกิจสังคม และสิ่งแวดล้อมโดยพร้อมจะแก้ไข เพื่อลดผลกระทบดังกล่าว การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมไม่ใช่การทำกิจการให้ถูกกฎหมาย หรือถูกต้อง แต่เพียงอย่างเดียว แต่เป็นการลงทุนในมนุษย์ผู้มีส่วนได้เสียของกิจการสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งทั้งหมดนำไปสู่ความอยู่รอดโดยรวมและรายได้ที่มั่นคงนั่นเอง ดังนั้น วิธียอมรับกลยุทธ์ธุรกิจคู่สังคม จึงคล้ายกับการมองการลงทุนด้านวิจัยและพัฒนา ซึ่งไม่สามารถลงทุนอย่างไร้ทิศทางได้ และยังต้องใช้ เวลาพอสมควรก่อนที่จะผลิตออกมามีผลได้ เป็นการลงทุนระยะกลางถึงยาวโดยประเทศไทยมีการรณรงค์ ส่งเสริมให้กิจการทั้งภาคธุรกิจและกิจการที่มีใช้ ภาคธุรกิจ ประกอบกิจการด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมตามทิศทางสากลโดยต้องยึดหลักกลยุทธ์ธุรกิจคู่สังคมอย่างมีคุณธรรม เพื่อสร้างคุณค่าและประโยชน์สุขแก่องค์กร ชุมชน ผู้มีส่วนได้เสีย สังคม สิ่งแวดล้อมและประเทศชาติอย่างแท้จริง นอกจากการประยุกต์ใช้แนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมและกลยุทธ์ธุรกิจคู่สังคม (อนันต์ชัย ยุทธประณม, 2556)

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัย ถึงการบริหารองค์การแห่งความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนของกลุ่มอุตสาหกรรมเหล็กในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการจัดการความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนอย่างเหมาะสมของกลุ่มอุตสาหกรรมเหล็กในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยควรเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อตรวจสอบและประเมินรูปแบบของการพัฒนาการจัดการความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมสำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมเหล็กในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอย่างยั่งยืน

2. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมสำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมหลักในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ทบทวนวรรณกรรม

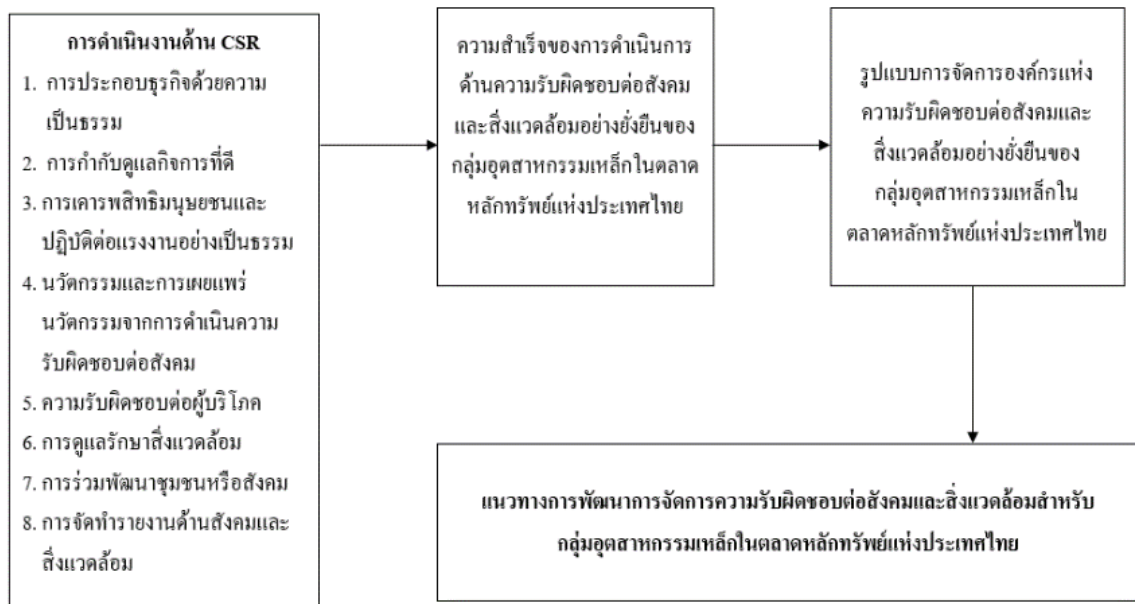
แนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility : CSR) ได้เริ่มขึ้นตั้งแต่ในศตวรรษที่ 19 โดยเน้นนโยบายด้านการเงิน อุตสาหกรรม การตลาดเป็นหลัก เริ่มจากการเรียกร้องจากสังคมต่อเจ้าของกิจการภายใต้กรอบกฎหมายและเกิดการจัดตั้งสหภาพแรงงาน มีการจัดสรรแบ่งผลกำไรให้แก่ผู้บริหารกิจการและแรงงานรวมทั้งการกดดันให้องค์กรธุรกิจต้องนำเรื่องเศรษฐกิจและสังคมภายนอกเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินกิจการและหลังสิ้นสุดสงครามโลกที่ 2 เริ่มมีแนวคิดที่ให้องค์กรต้องให้ความสำคัญกับการแสวงหาผลกำไรควบคู่กับการใส่ใจสังคมและสิ่งแวดล้อม (Zenisek, 1979) และในช่วงศตวรรษที่ 19 ถือเป็นยุค ที่เน้นการบริจาคด้านการเงินและการจัดตั้งมูลนิธิต่าง ๆ การบริจาคเพื่อการกุศลมีอิทธิพลมากโดยเห็นได้จาก John ได้จัดตั้งมูลนิธิร็อกกี้เฟลเลอร์และบริจาคเงินมากกว่า \$ 500 ล้าน นอกจากนี้ Andrew Carnegie ผู้เขียนบทความ “ความอัปยศของการตายอย่างร่ำรวย” ก็ได้บริจาคเงินราว \$350 ล้านบาทให้กับประเด็นปัญหาทางสังคม (พิพัฒน์ นนทนาธรณ์, 2553) ซึ่งแนวคิดดังกล่าวทำให้องค์กรเริ่มหันมาใส่ใจสังคมและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น และในช่วงศตวรรษที่ 20 องค์กรธุรกิจถูกโจมตีจากสังคมว่ามีอำนาจมากเกินไปและปราศจากความรับผิดชอบต่อประชาชนและสังคมใด ๆ ทำให้เกิดเสียงวิพากษ์วิจารณ์ถึงเรื่องจริยธรรมขององค์กรธุรกิจ และเรียกร้องให้มีการออกกฎหมายเพื่อยับยั้งการผูกขาดของธุรกิจและการแสวงหากำไรโดยมิชอบรวมถึงเรียกร้องให้องค์กรธุรกิจตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคมด้วย จึงได้เกิดการออกกฎหมายด้านการธนาคาร กฎหมายป้องกันการผูกขาด กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค เป็นต้น เพื่อช่วยลดเสียงวิพากษ์วิจารณ์และเสริมสร้างจริยธรรมขององค์กรธุรกิจ รวมถึงเปิดมุมมองด้านความรับผิดชอบต่อสังคมให้กว้างขึ้นให้องค์กรธุรกิจหันมาใส่ใจเรื่องสวัสดิการ การดูแลและแบ่งปันผลประโยชน์และการขยายประเด็นปัญหาสังคมที่องค์กรธุรกิจต้องเข้าไปมีส่วนร่วม ได้แก่ การสนับสนุนการศึกษา สุขภาพของประชาชนและแรงงาน ความปลอดภัยขณะทำงาน การลดมลภาวะและรักษาสิ่งแวดล้อม เป็นต้น และในช่วงศตวรรษที่ 21 แนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นแนวคิดที่ประกอบด้วย 2 หลักการความช่วยเหลือได้แก่ รูปแบบกองทุนและหลักการของผู้พิทักษ์และมีมุมมองด้านความรับผิดชอบต่อสังคม 3 มุมมองคือมุมมองที่หนึ่งผู้จัดการเป็นผู้ดูแลทรัพย์สินของบริษัทในเรื่องผลประโยชน์ต่าง ๆ ดังนั้นผู้จัดการจึงเป็นตัวแทนที่มีอำนาจดูแลสวัสดิการต่างๆของผู้มีส่วนได้เสียของบริษัท มุมมองที่สอง ผู้จัดการมีพันธะที่จะสร้างความสมดุลให้กับกลุ่มผลประโยชน์หลักของบริษัทและประสานงานใกล้เคียงข้อเรียกร้องต่างๆ และมุมมองที่สาม ผู้จัดการรับผิดชอบต่อการให้บริการทางสังคมคือมีพันธะในการที่จะดำเนินการเพื่อประโยชน์ของสาธารณะ (ณัฐพันธ์ เขจรนันท์, 2552)

สำหรับประเทศไทยนั้นแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมของไทยได้ถูกประยุกต์นำไปใช้ตามแนวทางการแบบสากลรวมเข้ากับแนวคิดทางภูมิปัญญา ขนบธรรมเนียม คุณลักษณะของคนไทย วัฒนธรรมท้องถิ่นและหลักธรรมทางพุทธศาสนาของไทย โดยยึดถือหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนควบคู่กันไปด้วยเนื่องจากปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเสมือนรากฐานของความมั่นคงทำให้องค์กรสามารถเติบโตได้อย่างยั่งยืน มีความสมดุลและเป็นภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน อีกทั้งองค์กรธุรกิจมีบทบาทและถูกคาดหวังจากสังคมในเรื่องของความรับผิดชอบต่อสังคม โดยจะต้องทำด้วยความสมัครใจ และผู้บริหารของ

องค์กรต้องมีบทบาทเกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่างๆโดยสามารถวัดผลได้ใน 3 มิติ คือ การวัดผลทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม และจะนำองค์กรนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนได้ (Cheng & Ahmad, 2010) ประยุกต์ใช้แนวคิดดังกล่าวนี้ทำให้แนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมนั้นมีความเหมาะสมกับแต่ละสภาพสังคม และมีการดำเนินการที่มีความเป็นอัตลักษณ์พิเศษเฉพาะของคนไทย ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะซึมซับและช่วยปลูกฝังให้เกิดเป็นแนวปฏิบัติและค่านิยมที่ดีทั้งต่อองค์กรและต่อสังคม กล่าวคือ ส่งผลให้กิจการสามารถพึ่งพาตนเองได้ และเป็นที่พึ่งของผู้อื่นได้ มีการดำเนินงานอย่างมีจริยธรรม มีความซื่อสัตย์ และมีความเป็นจิตสาธารณะ เป็นต้น

หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีนั้นควรยึดหลักพื้นฐานคือ 1. ความโปร่งใส สร้างความไว้วางใจระหว่างองค์กรและผู้มีส่วนได้เสียขององค์กรและยังช่วยให้คณะกรรมการแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยเสริมประสิทธิภาพขององค์กรและการทำงานของตลาดทุน 2. ความซื่อสัตย์ คือการดำเนินธุรกิจอย่างมีจริยธรรมและจรรยาบรรณ เช่น การแสดงข้อมูลที่ชัดเจน ถูกต้องและครบถ้วน 3. ความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติงานตามที่ การปฏิบัติตามหน้าที่ต้องอาศัยกฎเกณฑ์และข้อกำหนดที่เหมาะสมรวมถึงการเปิดเผยผลการปฏิบัติงานด้วย 4. ความสามารถในการแข่งขัน การกำกับดูแลกิจการที่ดีควรมีความคล่องตัวและเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน ไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประสิทธิภาพซึ่งจะพาองค์กรไปสู่ความได้เปรียบเชิงการแข่งขันที่ยั่งยืน (อัญญา ชันธวิทย์ และคณะ, 2552) ดังนั้นหากองค์กรปฏิบัติตามกลไกการกำกับดูแลกิจการที่ดีแล้วจะช่วยแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางผลประโยชน์เพราะการกำกับดูแลกิจการมีจุดมุ่งหมายสำคัญคือ การกำกับติดตาม ควบคุม ดูแลตัวแทนให้นำทรัพยากรขององค์กรไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพตรงตามเป้าหมายและจะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้มีส่วนได้เสียทั้งหมด นอกจากนี้ยังช่วยสร้างความเชื่อมั่นว่าองค์กรจะมีแหล่งเงินทุนทั้งในรูปของเงินทุนจากผู้ถือหุ้นและเงินทุนจากเจ้าหนี้เพื่อดำเนินธุรกิจ ทำให้หลักการกำกับดูแลกิจการจึงต้องมีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้เสียทั้งที่เป็นไปตามกฎหมายและการตกลงร่วมกัน หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีจึงต้องกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือกันทั้งสองฝ่ายได้แก่ องค์กรและผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อที่จะสร้างความมั่นคงและความยั่งยืนบนฐานการเงินที่มั่นคง จึงปฏิเสธไม่ได้ว่าผู้มีส่วนได้เสียจึงมีบทบาทและมีอิทธิพลในการสร้างมูลค่าขององค์กรธุรกิจ จะละเลยความสำคัญของผู้มีส่วนได้เสียนี้ไม่ได้เด็ดขาด รวมทั้งการคำนึงถึงสิทธิพื้นฐาน การตอบสนองต่อความต้องการและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้มีส่วนได้เสียเหล่านี้ด้วย

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษา เรื่อง การบริหารองค์กรแห่งความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ของกลุ่มอุตสาหกรรมหลักในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed method research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview)) กับผู้ให้ข้อมูลหลัก ตลอดจนข้อมูลทุติยภูมิจากหนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาสังเคราะห์และดำเนินการสนทนากลุ่ม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 18 ท่าน ได้แก่ ผู้บริหารที่ดูแลและรับผิดชอบงานด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม จากบริษัทกลุ่มอุตสาหกรรมหลัก ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งได้รับรางวัลเกียรติยศแห่งความสำเร็จ มีความเป็นเลิศอย่างต่อเนื่อง ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม จากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจำนวน 9 ท่าน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง แบบเจาะจง (Purposive Random Sampling Method)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบรูปแบบการจัดการองค์กรแห่งความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนของกลุ่มอุตสาหกรรมหลักในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้

ตอนที่ 2 ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบรูปแบบการจัดการองค์กรแห่งความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนของกลุ่มอุตสาหกรรมหลักในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตอนที่ 3 ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบและตัวชี้วัดรูปแบบการจัดการองค์กรแห่งความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนของกลุ่มอุตสาหกรรมเหล็กในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยนำรูปแบบการจัดการองค์กรแห่งความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนของกลุ่มอุตสาหกรรมเหล็กในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญมาเป็นกรอบในการสร้างแบบตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้

2. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อให้ข้อเสนอแนะและปรับปรุงแก้ไขและแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3. นำเครื่องมือเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความถูกต้องและความเหมาะสมของการใช้ภาษาโดยหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ (Index of Objective Congruence : IOC) แล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นมาใช้รวมทั้งปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญอีกครั้งหนึ่ง โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญคือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลประเมินผลหรือวิจัย 2 คนและผู้เชี่ยวชาญด้านความรับผิดชอบต่อสังคม 2 คน และนำแบบตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ที่ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขั้นทดลองใช้และประเมินผลของรูปแบบ

ขั้นการทดลองใช้และประเมินผลของรูปแบบ โดยจัดคู่มือการจัดการองค์กรแห่งความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนของกลุ่มอุตสาหกรรมเหล็กในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการจัดการองค์กรแห่งความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนของกลุ่มอุตสาหกรรมเหล็กในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ โดยแบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 การประเมินความเหมาะสมของคู่มือการจัดการองค์กรแห่งความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนของกลุ่มอุตสาหกรรมเหล็กในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scales) ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง ความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาคู่มือการจัดการองค์กรแห่งความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนของกลุ่มอุตสาหกรรมเหล็กในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาวิธีการกำหนดประเด็นการประเมิน
2. สร้างข้อคำถามของแบบสอบถาม
3. นำฉบับร่างของแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบและ พิจารณาความสมบูรณ์ของข้อคำถาม นำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ แล้วจัดทำฉบับสมบูรณ์
4. นำแบบสอบถามประเมินความเหมาะสมของคู่มือการจัดการองค์กรแห่งความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนของกลุ่มอุตสาหกรรมเหล็กในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้ที่มีความรู้ และประสบการณ์ด้านการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องและความตรงเชิงเนื้อหา
5. วิเคราะห์ผลการประเมินหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขให้เป็นรูปแบบที่สมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษารั้งนี้ มาจากการใช้แบบสอบถาม การสนทนากลุ่มกับกลุ่มเป้าหมายที่สามารถให้ข้อมูลหลักได้ ตลอดจนข้อมูลทุติยภูมิจากหนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล (ผู้ให้ข้อมูลหลัก)

ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายและมีการแบ่งกลุ่มเป้าหมายออกตามแนวการพัฒนาแบบการจัดการองค์กรแห่งความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนของกลุ่มอุตสาหกรรมเหล็กในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ดังนี้

- 1) กลุ่มเป้าหมายที่ 1 คือ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญสำหรับการพัฒนารูปแบบ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi technique) คัดเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 18 คน โดยมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(1) เป็นผู้บริหารที่ดูแลและรับผิดชอบงานด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม จำนวน 9 ท่าน

(2) เป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายทรัพยากรบุคคลที่ดำเนินงานด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม จำนวน 9 ท่าน

- 2) กลุ่มเป้าหมายที่ 2 คือกลุ่มผู้เชี่ยวชาญสำหรับการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ โดยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) คัดเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญคัดเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ แบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 9 คน โดยมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(1) เป็นพนักงานในกลุ่มสายงานด้านผลิตของอุตสาหกรรมเหล็กในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 3 ท่าน

(2) เป็นพนักงานในกลุ่มสายงานด้านความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมของอุตสาหกรรมเหล็กในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 2 ท่าน

(3) เป็นพนักงานในกลุ่มสายงานด้านการตลาดของอุตสาหกรรมเหล็กในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 2 ท่าน

(4) เป็นพนักงานในกลุ่มสายงานด้านประชาสัมพันธ์ของอุตสาหกรรมหลักในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 2 ท่าน

(5) สามารถอุทิศเวลากับการตอบแบบสอบถามตลอด ระยะเวลาดำเนินการวิจัยด้วยความสมัครใจ

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS version 14.0 โดยใช้ค่าสถิติได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผลการตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาระบบการจัดการความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของกลุ่มอุตสาหกรรมหลักในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอย่างยั่งยืน

1. ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาระบบการจัดการความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของกลุ่มอุตสาหกรรมหลักในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอย่างยั่งยืน ดังตาราง

ตารางที่ 1 ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาระบบการจัดการความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อมของกลุ่มอุตสาหกรรมหลักในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอย่างยั่งยืน โดยรวม

ที่	ด้าน	$\bar{X}$	SD.	ค่าระดับ
1	ความเหมาะสม	4.74	0.44	มากที่สุด
2	ความเป็นไปได้	4.75	0.42	มากที่สุด
3	ความสอดคล้อง	4.84	0.41	มากที่สุด
4	ความเป็นประโยชน์	4.88	0.37	มากที่สุด
รวม		4.80	0.42	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาระบบการจัดการความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของกลุ่มอุตสาหกรรมหลักในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอย่างยั่งยืน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่าด้านความเป็นประโยชน์ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$) รองลงมาคือ ด้านความสอดคล้อง ($\bar{X} = 4.84$) ด้านความเป็นไปได้ ($\bar{X} = 4.75$) และด้านความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.74$) ตามลำดับ

2. ผลการสร้างคู่มือการพัฒนาระบบการจัดการความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมสำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมหลักในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอย่างยั่งยืน สู่การปฏิบัติได้จริง

ในการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการพัฒนาระบบการจัดการความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของกลุ่มอุตสาหกรรมหลักในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอย่างยั่งยืน พบว่า คู่มือการพัฒนาระบบการจัดการความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมสำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมหลักในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อย่างยั่งยืน สู่การปฏิบัติได้จริงมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับพบว่า

วัตถุประสงค์ชัดเจน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}=4.72$) รองลงมาคือการใช้ภาษาเหมาะสม ($\bar{X}=4.71$) และคู่มือการดำเนินการตามรูปแบบการพัฒนา การจัดการความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมีประโยชน์ ($\bar{X}=4.70$) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อนำเสนอแนะแนวทางการนำจัดการความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ไปประยุกต์ใช้在公司สำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมเหล็กในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการนำจัดการความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ไปประยุกต์ใช้在公司สำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมเหล็กในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า รูปแบบการพัฒนาการจัดการความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน มีขั้นตอนการใช้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1: เลือกตัวอย่างรูปแบบการจัดการความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ขั้นตอนที่ 2: ศึกษาและกำหนดบริบทองค์กร และเงื่อนไข ที่มีอยู่ขององค์กร

ขั้นตอนที่ 3: จัดทำกลยุทธ์องค์กรตามองค์ประกอบ 8 องค์ประกอบ ประกอบด้วย

องค์ประกอบที่ 1 การประกอบธุรกิจด้วยความเป็นธรรม

องค์ประกอบที่ 2 การกำกับดูแลกิจการที่ดี

องค์ประกอบที่ 3 การเคารพสิทธิมนุษยชนและปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม

องค์ประกอบที่ 4 นวัตกรรมและการเผยแพร่นวัตกรรมจากการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคม

องค์ประกอบที่ 5 ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค

องค์ประกอบที่ 6 การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม

องค์ประกอบที่ 7 การร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคม

องค์ประกอบที่ 8 การจัดทำรายงานด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

ขั้นตอนที่ 4: นำกลยุทธ์ที่ได้กำหนดไว้ตามองค์ประกอบมาปฏิบัติ

ขั้นตอนที่ 5: ควบคุมและประเมินผลตามองค์ประกอบทั้ง 8 องค์ประกอบที่ได้กำหนดเป็น กลยุทธ์ และ จากนั้นนำผลตอบรับไปพัฒนา และปรับปรุง

ขั้นตอนที่ 6: หากองค์กรได้มีการประเมินผลแล้วยังไม่เป็นที่น่าพอใจ หรือยังไม่เข้าเกณฑ์ กำหนดให้กลับไปวิเคราะห์กลยุทธ์ใหม่

ขั้นตอนที่ 7: หากประเมินผลแล้วเป็นที่น่าพอใจ หรือเข้าเกณฑ์กำหนดแล้วองค์กรจะ สามารถพัฒนา และดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อความยั่งยืนต่อไป

อภิปรายผล

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผลการตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาการจัดการความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของกลุ่มอุตสาหกรรมเหล็กในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอย่างยั่งยืน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า ด้านความเป็นประโยชน์ค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านความสอดคล้อง ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเหมาะสม ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า

รูปแบบการพัฒนาการจัดการความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของกลุ่มอุตสาหกรรมหลักในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอย่างยั่งยืนที่ได้พัฒนาขึ้นมีความครอบคลุมตามหลักการ มีการดำเนินการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมตามตัวบ่งชี้ มีความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติจริงมีความเหมาะสมในการนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม และมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง ตลอดจนมีความสอดคล้องในการนำไปใช้ปฏิบัติจริง มีความสอดคล้องกับนโยบายวิสัยทัศน์ พันธกิจ และการดำเนินธุรกิจของบริษัทและรูปแบบการพัฒนาการจัดการความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ที่สร้างขึ้นมีประโยชน์ทั้งต่อองค์กร ต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและสังคม สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทศวรรษ ยอมใหญ่ (2559) ที่ได้ศึกษาพบว่า แบบจำลองปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการนำการสร้างคุณค่าร่วมมาใช้ของผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ มีความสอดคล้อง และมีประโยชน์ นอกจากนี้ ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการพัฒนาการจัดการความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของกลุ่มอุตสาหกรรมหลักในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอย่างยั่งยืน พบว่า คู่มือการพัฒนาการจัดการความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมสำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมหลักในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอย่างยั่งยืนสู่การปฏิบัติได้จริงมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อนำเสนอแนะแนวทางการนำจัดการความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมไปประยุกต์ใช้在公司สำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมหลักในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า แนวทางการนำจัดการความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ไปประยุกต์ใช้在公司สำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมหลักในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า รูปแบบการพัฒนาการจัดการความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน มีขั้นตอนตั้งแต่การเลือกตัวอย่างรูปแบบการจัดการความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ศึกษาและกำหนดบริบทองค์กร และเงื่อนไข ที่มีอยู่ขององค์กร จัดทำกลยุทธ์องค์กร นำกลยุทธ์ที่ได้กำหนดไว้ตามองค์ประกอบมาปฏิบัติ ควบคุมและประเมินผลตามองค์ประกอบทั้ง 8 องค์ประกอบที่ได้กำหนดเป็นกลยุทธ์ และ จากนั้นนำผลตอบรับไปพัฒนาและปรับปรุง หากองค์กรได้มีการประเมินผลแล้วยังไม่เป็นที่น่าพอใจ หรือยังไม่เข้าเกณฑ์ กำหนดให้กลับไปวิเคราะห์กลยุทธ์ใหม่ หากประเมินผลแล้วเป็นที่น่าพอใจ หรือเข้าเกณฑ์กำหนดแล้วองค์กรจะสามารถพัฒนาและดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อความยั่งยืนต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัย รัฐนันท์ พงศ์วิริทธิ์ธร (2558) ที่ได้ศึกษากลยุทธ์ธุรกิจคู่สังคมของธุรกิจ SMEs ในประเทศไทยเพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน โดยแนวทางการดำเนินธุรกิจของ SMEs เพื่อให้บรรลุการประยุกต์ใช้กลยุทธ์ธุรกิจคู่สังคมเพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน ไม่ได้มุ่งเน้นการให้สังคมโดยรวมนั้นดีขึ้น ไม่ใช่การสร้างภาพลักษณ์เชิงการตลาดขององค์กร แต่เป็นการยอมรับการใช้เพียงกิจกรรมหรือโครงการสร้างจิตสำนึกให้กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในองค์กรและภายนอกองค์กร เพื่อการแก้ไขปัญหาสังคม ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเชี่ยวชาญขององค์กร เป็นกิจกรรมดำเนินการที่องค์กรเห็นผลในการลงมือปฏิบัติมากกว่าการให้ข้อมูลแก่บุคคลภายนอก จากปัญหาสังคมชุมชน (Local) ของบริษัทที่ตั้งขององค์กรจะเป็นเรื่องในระดับสังคม ชุมชน (Community) ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมในระดับกว้าง (Global) ดังนั้นการพัฒนาแนวทางการดำเนินธุรกิจของ SME ในการดำเนินกลยุทธ์ธุรกิจคู่สังคมควรมุ่งเน้น 1) การคิดค้นผลิตภัณฑ์ใหม่ที่เป็นความต้องการของสังคมชุมชน 2) การกำหนดบรรทัดฐานใหม่ของผลิตภาพที่มุ่งความสำคัญกับประเด็นทางสังคม ชุมชนรวมถึงห่วงโซ่แห่งคุณค่า และ 3) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในบริบทท้องถิ่นที่เอื้อต่อธุรกิจ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอในเชิงปฏิบัติ

ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นแนวทางการจัดการองค์กรแห่งความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนของกลุ่มอุตสาหกรรมเหล็กในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ดังนี้

1. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรกำหนดนโยบายหรือมาตรการต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นเรื่อง ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อความยั่งยืน และให้มีการดำเนินตามมากยิ่งขึ้น เช่น ธุรกิจที่มีแนว ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อความยั่งยืน ได้รับการลดหย่อนค่าใช้จ่ายบางอย่างได้ (ภาษี ค่าธรรมเนียม เป็นต้น) และอาจจัดตั้งหน่วยงานพิเศษเฉพาะเพื่อเป็นศูนย์กลางสนับสนุน ส่งเสริมแนะแนวทาง ให้กับองค์กรต่าง ๆ ให้มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม อย่างยั่งยืน

2. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกำหนดบทลงโทษรุนแรงสำหรับผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเหล็ก ที่ดำเนินธุรกิจแล้วก่อให้เกิดผลเสียต่อสิ่งแวดล้อมสังคมทั้งทางแพ่งและอาญา โดยในทางกฎหมายไม่ให้มีการ ยื่นอุทธรณ์เพื่อยืดเวลาให้พิจารณาได้สวนจบแบบเบ็ดเสร็จ ถ้าผิดจริง มีผลต่อยึดทรัพย์โดยทันที บันทึกชื่ออยู่ในเครดิตทางกฎหมาย ซึ่งผู้ประกอบการทุกรายต้องผ่านการตรวจสอบอนุญาต เพื่อป้องกันไม่ให้หาช่องทาง กระทำผิดซ้ำอีก

3. กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ กรมโรงงาน กระทรวงอุตสาหกรรม คณะกรรมการ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ร่วมมือกับภาคโรงงานอุตสาหกรรมเหล็ก โดยนำตัวชี้วัดความรับผิดชอบต่อ สังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อความยั่งยืน ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ในการผลักดันนโยบายความรับผิดชอบต่อ สังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อความยั่งยืน รวมถึงต้องผ่านการรับรอง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและมั่นใจให้แก่ลูกค้า ส่งผลให้ธุรกิจมีมาตรฐานอันพึงประสงค์

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาสถานการณ์ของโรงงานอุตสาหกรรมเหล็กไทยด้วยการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) และโครงสร้างตลาด (Market Structure) เพื่อกำหนด แผนการตลาดและ กลยุทธ์การตลาด ให้สามารถแก้ไขปัญหาให้ลูกค้าอุตสาหกรรมและผู้บริโภค โดยรวม

2. ควรศึกษาผลการนำรูปแบบการจัดการองค์กรแห่งความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม อย่าง ยั่งยืนของกลุ่มอุตสาหกรรมเหล็กในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่ได้นำรูปแบบไปปฏิบัติจริงในองค์กร

3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความสำเร็จของการจัดการองค์กรแห่งความรับผิดชอบต่อสังคมและ สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนของกลุ่มอุตสาหกรรมเหล็ก ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกับกลุ่มอุตสาหกรรม อื่น

เอกสารอ้างอิง

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2550). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กร*.

กรุงเทพฯ: บริษัท ซีเคเอส มีเดีย.

ณัฐพันธ์ เชรนนท์. (2552). *การจัดการเชิงกลยุทธ์* (ฉบับปรับปรุงใหม่). กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.

- ทศวรรษ ยอมใหญ่. (2558). แบบจำลองปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการสร้างคุณค่าร่วมของผู้ประกอบธุรกิจอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- พิพัฒน์ นนทนาธรณ์. (2553). การจัดการความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร การสร้างข้อได้เปรียบในการแข่งขันอย่างยั่งยืน. นนทบุรี: บริษัท อินค์ ปิยอนด์ บุ๊คส์ จำกัด.
- รัฐนันท์ พงศ์วิริทธิ์ธร. (2558). การตัดสินใจทางธุรกิจเชิงปริมาณ. เชียงใหม่: เชียงใหม่ล้านนา.
- เรวัต ตันตยานนท์. (2558). ผู้ประกอบการธุรกิจนวัตกรรม. ค้นเมื่อ 7 มิถุนายน 2564, จาก <https://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/631298>
- วรพรรณ เอื้ออาภรณ์. (2557). การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม พัฒนาสู่การสร้างค่านิยมร่วมระหว่างองค์กรธุรกิจกับชุมชน. วารสาร TPA News, 205, 22-24.
- สถาบันเหล็กและเหล็กกล้าแห่งประเทศไทย. (2560). โครงการติดตามผลกระทบและแนวทางการปรับตัวของอุตสาหกรรมเหล็ก. ค้นเมื่อ 15 มกราคม 2564, จาก <http://www.isit.or.th>.
- อนันต์ชัย ยุทธประดม. (2556). แนวปฏิบัติด้านความรับผิดชอบต่อสังคม สำหรับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
- อัญญา ชันจวิทย์. (2552). ตัวแบบจำลองสำหรับจัดให้มีการกำกับดูแลกิจการและการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อสร้างมูลค่าเชิงเศรษฐศาสตร์. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อัญญา ชันจวิทย์ และคณะ. (2552). การกำกับดูแลเพื่อสร้างมูลค่ากิจการ. กรุงเทพฯ: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
- Zenisek, T. J. (1979). Corporate social responsibility: A conceptualization based on organizational literature. *Academy of Management Review*, 4, 359-368.